

Bortfaldne spørgsmål**Den fg. formand (Svend Auken):**

Spørgsmål nr. S 2174 og S 2175, der er stillet til justitsministeren af hr. Søren Søndergaard, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmål nr. S 2341, der er stillet til socialministeren af fru Sandy Brinck, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålene, der hermed er bortfaldet, lød således:

Spm. nr. S 2174

Til justitsministeren (25/2 2003) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Vil ministeren oversende listen over de lande, som Danmark ikke tillader eksport af våben til?«

Spm. nr. S 2175

Til justitsministeren (25/2 2003) af:

Søren Søndergaard (EL):

»Vil ministeren oplyse, om det er tilladt for et dansk rederi at transportere våben fra et tredjeland til Irak?«

Spm. nr. S 2341

Til socialministeren (7/3 2003) af:

Sandy Brinck (S):

»Kan ministeren bekræfte, at der altid foregår en matching af børn og »forældre« både ved plejeforhold og ved adoption uanset »forældrenes« seksuelle orientering?«

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 161: Forslag til lov om ændring af lov om Statens Kunstfond. (Ophør af igangsætningsstipendier).

Af kulturministeren (Brian Mikkelsen).
(Fremsat 19/2 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Ester Larsen (V):**

Dette lovforslag indeholder to ændringer af lov om Statens Kunstfond. Den ene er nærmest en rent sproglig præcisering, som ikke vil medføre nogen store konsekvenser. Udtrykket billedkunstnerisk udsmykning bliver erstattet af »billedkunst i det offentlige rum«, og dette sker for at undgå indskrænkende opfattelser i retning af ren dekoration.

Den anden ændring består i ophævelse af de særlige igangsætningsstipendier til unge kunstnere. I 1997 stod et meget bredt flertal i Folketinget bag indførelsen af stipendier til unge lovende kunstnere med behov for økonomisk støtte. Når man ser på måden, denne lov om stipendier til unge kunstnere har fungeret på, er det fornuftigt nok at drage nogle konsekvenser.

Kl. 14.25

Jeg vil dog ikke undlade at gøre opmærksom på, at Venstre under førstebehandlingen af lovforslaget i 1997 gjorde opmærksom på, at ordningen forekom lovlig bureaukratisk og stiv. Det lykkedes os ikke dengang at få smidiggjort forslaget, og nu må vi så være med til at bære forslaget til graven. Det er ikke uden beklagelse, at vi nu må konstatere, at hensigten ikke blev nået. Unge kunstnere må fremover konkurrere på lige fod med mere etablerede kolleger om stipendier og legater, og det kan jo så være sundt nok.

Venstre støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er lige et forsøg på at få lidt rede i logikken. Jeg kan forstå på Venstre, at de i sin tid, da loven blev vedtaget i 1997, var positive over for det, men ankede noget over bureaukratiet.

Er det en smidiggørelse og en bedre støtte til unge kunstnere, at man nedlægger en ordning, så de slet ikke har nogen muligheder, og at man siger, at nu må de konkurrere med andre kunstnere i Kunstfonden, hvis bevillinger til samme formål i øvrigt er blevet skåret ned, så der samlet set er færre midler overhovedet, der kan gives til støtte for aktiv kunst, herunder unge kunstnere?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Venstre var positiv over for at give positiv særbehandling til unge lovende kunstnere. Den model, man valgte, virkede ikke. Vi har erkendt, at

nu bliver unge kunstnere sidestillet med øvrige kunstnere i konkurrencen om de midler, der er til at støtte kvaliteten i kunsten.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg forstår ikke helt svaret fra Venstres ordfører, for er der med det her lovforslag tale om en forbedring, eller er der ikke tale om en forbedring? Forbedrer det unge kunstneres muligheder, eller forbedrer det ikke unge kunstneres muligheder for at få støtte til at komme frem inden for det felt, de nu bevæger sig i? Det må man vel kunne svare på.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Det ændrer vilkårene for at søge støtte. Om det bliver en forbedring, er ikke til at sige, men vi kan konstatere, at den ordning, vi havde, ikke fungerede, så mulighederne for en forbedring er til stede.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg erkender, at jeg ikke har nogen særlig høj eksamen i regnekundskaber, men fru Ester Larsen bliver nødt til at prøve at forklare mig, hvordan der kan blive mulighed for forbedringer, når man nedlægger en ordning, der kan give økonomisk støtte til unge kunstnere, og når man siger, at de skal søge på lige fod med andre kunstnere i Kunstfonden, hvis bevillinger i øvrigt er blevet skåret ned. Det regnestykke skal man vist være ordfører for et regeringsparti, der skærer ned på kulturbudgetterne, for at kunne forklare.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det forslag, der ligger her, som får Venstres støtte, er altså ikke en forbedring, men det vil *muligvis* blive en forbedring. Det ved fru Ester Larsen så ikke om det vil eller ikke vil. Det vil tiden vise.

Så er mit spørgsmål bare: Hvorfor fremsætter regeringen ikke et forslag, som man tror på vil være en forbedring? Er det, fordi man ikke synes, det er relevant med en forbedring på det her område, er det jo i virkeligheden, fordi man var imod det forslag, der blev vedtaget i gamle dage, eller hvad?

Hvorfor fremsætter regeringen ikke et forslag, som indeholder nogle ting, som regeringen tror på vil betyde en forbedring for de unge

kunstnere i stil med det, som var intentionen med det gamle forslag?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Den ordning, der blev indført med et meget stort flertal i Folketinget, fungerede ikke. Midlerne blev ikke benyttet af unge kunstnere, fordi der var en række restriktioner med modregning af den ene type arbejde og den anden type arbejde.

Kl. 14.30

De modregningsregler er fjernet fra den nye støtte, og derfor er der nogle muligheder for unge kunstnere for at få et større støttebeløb; end de ville kunne få under den gamle ordning.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er jo et led i parlamentarismen, at man også har den form for små diskussioner for at komme ind til benet af, hvad det egentligt er, der foregår.

Hvis vi nu ser på lovforslaget, så står det jo sådan set ret konkret, at lovforslaget er en følge af den nedskæring, som regeringen og Dansk Folkeparti foretog på Kulturministeriets budget for 2002, så det er simpelt hen bare at gå op og konstatere, at der er skåret ned i Kulturministeriets budget, hvad angår støtte til de unge kunstnere, og at der ikke er et alternativ, ergo bliver de unge kunstnere dårligere stillet.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg skal lige minde om, at den tidligere regering med dens kulturminister var indstillet på at fjerne ordningen, fordi den intet ændrede, og ville så i givet fald også have ligestillet unge kunstnere med andre kunstnere.

Jytte Andersen (S):

Det sidste var vist sådan udtryk for en livline af en slags, for det er jo ikke rigtigt. Det, der er rigtigt, og det er det, der gør, at jeg også er forundret over fru Ester Larsens melodi her, er, at fru Ester Larsen den 18. januar 2001, da den tidligere minister ville skære beløbet ned, fordi det ikke blev brugt i det omfang, man havde forudset, gav udtryk for følgende:

»Stipendierne har efter min mening stor værdi, fordi de unge nyuddannede kunstnere får økonomisk mulighed for at udfolde deres talent og vise, om det kan bære, eller hvis de opdager,

at det ikke kan bære, så måske beslutte sig for en anden uddannelse og levevej.«

Så sagde fru Ester Larsen videre:

»Det ærgrer mig, at det er lige den del af vores støtte til kunstnerne, kulturministeren vil skære ned.«

Det var altså den 18. januar 2001, og det kan konstateres, at 1 år efter – 1 år efter! – fjerner regeringen den mulighed for unge kunstnere, som fru Ester Larsen så dybt beklagede blev reduceret, så den svarede til den anvendelse, der var for den.

Så jeg kan godt forstå, at fru Ester Larsen er lidt rundt på gulvet i sin argumentation her, for der har faktisk været givet udtryk for fra Venstre, at det var en ordning, som var meget værdifuld. Den holdning har Socialdemokratiet, og det er baggrunden for, at vi stemmer imod det her forslag. Vi synes, det er udtryk for fedtethed at spare 10,8 mio. kr. på det her område, som kan give unge kunstnere, der ikke har fået fodfæste, arbejdsro til at komme i gang.

Vi medgiver gerne, at en ordning, hvor der også er en indtægtsregulering, kan være lidt svær at administrere, men det kunne man jo faktisk finde løsninger på, hvis man ville.

Om unge kunstnere nu kan få oven i købet nogle bedre ordninger i Kunstfonden, det vil jeg nu stille mig overordentlig tvivlende over for, al den stund der siden år 2001 og til nu er skåret 30 mio. kr. på de støtteordninger, som kan være til rejselegater, til arbejdsstipendier osv. Så det er jo ikke rigtigt, at unge kunstnere har en reel mulighed for at gå andre steder hen. Jo, hvis de skal stille op i den meget hårde konkurrence, der i forvejen er om de begrænsede midler, så kan de unge kunstnere måske, hvis de er meget heldige, få den arbejdsro, som kunne gøre, at de kunne få fodfæste på et marked, som er utrolig svært at få fodfæste på.

Kl. 14.35

Vi synes altså, det her forslag både er et udtryk for fedtethed, er et udtryk for brudte løfter fra partiet Venstre og for så vidt også fra en tidligere meget højt profileret kulturpolitisk konservativ ordfører, som nu er vores minister. Vi synes simpelt hen, at det er for sølle at spare på denne her ordning, og vi vil afvise forslaget.

Med hensyn til en modernisering af et navn på et udvalg har vi ikke nogen problemer med det som sådan, men det er ikke så væsentligt, at vi vil stemme for forslaget, vil jeg bare sige.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Louise Frevert som ordfører.

Louise Frevert (DF):

Dette lovforslag er for Dansk Folkeparti helt ukompliceret. Det, der dog kan komme noget bag på mig, er den mangel på engagement og entusiasme, der er hos de interessenter, som er blevet opfordret til at indsende et høringssvar. Ud af 35 er der kun 8, der har svaret. Det synes jeg simpelt hen er for ringe. Men det skal jo ikke være en indikator for, at lovforslaget ikke har betydning, for det synes vi i Dansk Folkeparti at det har.

Vi er glade for, at denne form for særordning, hvor man siden 1998 som yngre kunstner har kunnet søge et igangsætningsstipendium for at sikre, at man kunne få arbejdsro, bliver ophævet. Stipendiet kunne søges som et 2-årigt stipendium.

Det har dog vist sig, at ordningen ikke har været særlig hensigtsmæssig rent administrativt, idet det har været svært at kunne kontrollere, om den sideindtægt, kunstnerne kunne få lov til at få, har været korrekt opgivet, på grund af de betingelser, der har været knyttet til stipendiemodtagernes økonomiske situation. Det vil sige, man måtte tjene 60.000 kr. om året ved siden af det stipendium, man modtog, og det har været vanskeligt at kontrollere, hvordan ansøgerne har kunnet holde sig til dette beløb.

Vi synes, det er en befrielse, at det kun er Kunstfonden, der kan dele midler ud til kunstnere, uanset hvilken alder de har, og at kriteriet er, at de har et talent og er skabende.

Ligeledes omfatter lovforslaget også en omformulering af den del af Kunstfondens midler, der bruges til billedkunstneriske udsmykninger i bybilledet. Det kan være statens bygninger og anlæg samt kommunale bygninger og meget andet. Der har været mange forskellige billedkunstneriske udsmykningsudvalg, der gennem årene har varetaget denne opgave, og det er meget mere hensigtsmæssigt, at man nu har ét udvalg, der vil blive kaldt Udvalg for kunst i det offentlige rum, hvilket vil være et mere moderne og absolut tidssvarende sprog.

Alt i alt indebærer dette lovforslag jo ikke ligefrem den store revolution, men nogle små justeringer, som vi alle sammen hen ad vejen kan blive glade for. Der skal ikke være nogen tvivl om, at Dansk Folkeparti støtter dette forslag.

Ole Sohn (SF):

Selv om det måske havde været det rigtigste at tale på Det Konservative Folkepartis vegne, i hvert fald hvis man skal tage, hvad Det Konservative Folkeparti sagde, da man vedtog loven, så kunne jeg have gjort det, men jeg tror næppe, at det, jeg nu siger om lovforslaget, vil være dækkende for Det Konservative Folkeparti.

Derfor skal jeg på vegne af SF sige, at man kan have to tilgange til lovforslaget. Enten kan man konstatere, at det her er en naturlig opfølgning af den nedskæring, som regeringen og Dansk Folkeparti foretog på Kulturministeriets budget for 2002, hvor man fjernede bevillingerne, og så sige, o.k., det er en efterretningssag.

Det er den ene vej, man kan tage, men den mener jeg faktisk er forkert, for jeg mener, der ligger en kulturpolitisk ændring, som jeg er dybt uenig i, og det er den nedprioritering, der sker af unge kunstnere, ved at man fjerner stipendierne. Argumentet om, at unge kunstnere så vil kunne søge de allerede eksisterende udvalg og fonde i Kunstfonden, er formelt set rigtigt, men virkeligheden er jo, at de har meget sværere ved at gøre sig gældende, dels fordi de jo ikke har erfaring og de ikke har værker til sammenligning med de mere etablerede som grundlag for deres ansøgninger, dels er bevillingerne generelt skåret ned.

Kl. 14.40

Derfor er konsekvensen af lovforslaget og den nedskæring, der er foretaget på Kulturministeriets budget på området, at man stiller unge kunstnere dårligere, og det er faktisk noget af det stik modsatte, vi har behov for. Vi har behov for at understøtte de talenter, der er, væsentlig mere, end vi gør på nuværende tidspunkt, for det er med til at give os et rigere kunstindhold, et rigere kulturliv og dermed også et rigere samfund både åndeligt og for den sags skyld også økonomisk.

Hvis man også skal se på det med samfundets øjne som en langsigtet investeringsdel, ja, så er det at save den gren over, man selv sidder på, og med de bemærkninger kan SF ikke støtte det af regeringen fremsatte lovforslag.

Naser Khader (RV):

Det Radikale Venstre er af den opfattelse, at der er behov for en særlig støtteordning rettet mod yngre kunstnere. For at bevare og stimulere vitaliteten i det danske kulturliv er der brug for fornyelse.

Vi skal støtte det oprørske og tiltag med de skæve perspektiver. Disse impulser kan sagtens komme fra etablerede kunstnere, hvis de gives frirum til det, men impulserne kommer også fra de unge kunstnere.

Kulturministeren lægger umiddelbart op til med nedlæggelsen af igangsætningsstipendier, at yngre kunstnere blot kan søge Kunstfondens almindelige midler. Dette er selvfølgelig rigtigt, men det stemmer ikke overens med den situation, yngre talentfulde kunstnere befinder sig i.

Det tager tid for en ung kunstner at udvikle sit talent, at finde sig selv og etablere sig. Den romantiske historie om det lysende geni, der med ét vinder anerkendelse og får sit store gennembrud, er næppe realistisk, heller ikke i forhold til Kunstfondens fordeling af midler. Derfor er der behov for en særlig stipendieordning for yngre kunstnere med et lovende potentiale.

På den anden side har Det Radikale Venstre også taget til efterretning, at den nuværende stipendieordning ikke fungerer optimalt. Der er tilsyneladende store problemer med at implementere og administrere ordningen både for ansøgere og embedsmænd. Ordningen fungerer dermed ikke efter sin hensigt.

Derfor er Det Radikale Venstre åben over for at ændre den nuværende ordning, men den skal erstattes af en ny forbedret ordning, der tager højde for de problemer, der har været med den nuværende ordning, og hvis ikke kulturministeren kommer med forslag til en ny ordning, så stemmer vi ikke for lovforslaget.

Med hensyn til at ændre navnet fra Kunstfondens udsmykningsudvalg til Udvalget for kunst i det offentlige rum så lyder det umiddelbart som et mere tidssvarende navn, der stemmer overens med udvalgets arbejde.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg vil blot i al stilfærdighed bede hr. Naser Khader bare svare ja eller nej på, om hr. Naser Khader mener, at jo flere penge, man poster i kassen, jo større bliver talentmassen. Sagt på en anden måde, at jo flere penge, man giver til en person, jo større bliver personens talent.

Så vidt jeg ved, opstår et talent jo ikke ud af den blå luft. Et talent er noget, man besidder. Det siges at være ca. 3 pct., og de 97 pct. er hårdt arbejde, og det vil sige, at det hele foregår i en skabende proces. Men hr. Naser Khader mener altså, at ved at man poster flere penge i en person, så bliver talentet større.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Nej, men talenterne skal også have nogle gode rammer, et godt udgangspunkt, også et godt økonomisk udgangspunkt. Det her handler ikke om at give dem flere penge, det handler om at have en særlig ordening, nogle penge, der er øremærket til at støtte de yngre kunstnere, der skal frem, for de etablerede har en bedre ordening, end de yngre har. Så det handler ikke om at give flere penge, men det handler om at skabe nogle gode rammer.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det vil altså sige, at hr. Naser Khader går ind for særordninger. På et tidspunkt var der også mulighed for, at man kunne søge via nogle forskellige stipendier i Forfatterforeningen og andre steder, fordi man var ældre forfatter.

Kl. 14.45

Det vil sige, at hr. Naser Khader faktisk gerne vil have, at man katalogiserer folk i de yngre, de midaldrende og de ældre, når der skal søges. Ville det ikke være mere fair over for et talent, der skal plejes, at man ikke havde en aldersfokusering og rubricerede folk i kasser på den måde, som De Radikales ordfører åbenbart ønsker?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Ja, jeg går ind for en særordning for de yngre kunstnere.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Søren Søndergaard som ordfører.

Søren Søndergaard (EL):

Først angående den sproglige præcisering, hvor udsmykningsudvalget åbenbart kan give grund til misforståelser. Derfor skal det nu hedde Udvalg for kunst i det offentlige rum, forkortet U-F-K-I-D-O-R eller, hvis man er inden for militæret, UFKIDOR, og det er jo klart, at det giver en helt anden præcis forståelse af, hvad det er, vi snakker om, så det kan Enhedslisten naturligvis ikke sætte sig imod. Derimod kan vi godt gå imod det andet forslag om at ophæve ordningen med igangsætningsstipendier for yngre kunstnere, for det kan vi i hvert fald gennemskue.

Problemet ved det gamle var ikke, at der var en indtægtsregulering. Vi synes faktisk, at det var godt ved det gamle forslag, at der som princip var en indtægtsregulering. Det var rimeligt,

at man så på, hvilken indtægt folk havde, når man skulle se på, om folk havde brug for at få nogle penge, så de kunne pleje og udnytte deres talent og få nogle rammer om det.

Det er faktisk en klog foranstaltning, men vi erkender, at der har været nogle problemer med administrationen, og at det måske har været for besværligt.

Det er klart, at det ville være relevant at kigge på det inden for en ramme, hvor det for det første er hensigtsmæssigt at have en ordening specielt for yngre kunstnere, og hvor for det andet også er meget relevant, at man ikke giver til yngre kunstnere, som i forvejen har en masse. Det er et argument for at kigge på ordningen; det er et argument for at forbedre ordningen; men det er ikke et argument for at fjerne ordningen.

Det alternativ, regeringen har valgt, er desværre at fjerne ordningen. Unge kunstnere kan få lov at søge de andre støtteordninger, hvor man vurderer det i forhold til kvalitet i den kunstneriske produktion, hvilken vel for yngre kunstnere som udgangspunkt, især hvis de ikke har nogen særlig indtjening, er mindre end for ældre kunstnere og for yngre kunstnere, der har en stor indtjening, for de har åbenbart produceret en del. De vil altså blive sat på linje med dem, og det vil sige, at de alt andet lige vil stå dårligere i den konkurrence.

Så er der nogle, der har rejst en diskussion om, at det meget var de samme personer, der fik de her støtteordninger. Jeg tror oven i købet, at det er en person med nær tilknytning til kulturministerens politiske observans, der har rejst den diskussion. Her kan man jo sige, at hvis der virkelig er noget om den påstand, vil det her forslag bidrage til at forstærke det i stedet for at modvirke det. Og samtidig sker det altså inden for en ramme, hvor der bliver færre penge at fordele af.

Vi synes, det er en forkert vej at gå. Vi vil meget gerne være med til at forbedre den eksisterende ordening, så det kan komme til at fungere efter det, der var hensigten, men vi vil ikke være med til at fjerne ordningen.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Bodil Kornbek som ordfører.

Bodil Kornbek (KRF):

Det er vigtigt, at yngre skabende kunstnere økonomisk bliver sikret et minimum af muligheder for at kunne få arbejdsro og få bare et minimum

af fodfæste, så de kan udvikle deres talent. Men om igangsætningsstipendierne er måden at give det rum til kunstnerne på, er jeg ikke nødvendigvis sikker på.

Den tidligere regering måtte jo også sande, at de midler, der var til rådighed, slet ikke blev brugt, og derfor skar de også i den pulje af midler til de yngre kunstnere. Jeg ved ikke, om man kan sige, at der var for mange midler, men der var i hvert fald ikke nok, der søgte om at få del i de midler. Det viste sig jo også, at der var yngre kunstnere, der kunne få arbejdslegater og stipendier ved at søge via den almindelige tilde- ling fra Statens Kunstfond.

Kl. 14.50

Man kunne jo så spørge sig selv – jeg har i hvert fald spurgt mig selv – om det dermed er skidt at have fokus på disse yngre kunstnere. Det mener jeg ikke, men om igangsætningssti- pendiet er den rigtige måde, er jeg altså ikke sik- ker på.

Så på den ene side er jeg sådan rimelig posi- tiv, når man siger, at det ikke virker efter hensig- ten, og derfor fjerner man det. Men da vi samti- dig er klar over, at yngre kunstnere jo ikke har fået offentliggjort en masse værker og ikke på samme måde har mulighed for at profilere sig selv og vise, hvor deres talent er, så tror jeg, at det er vigtigt at have det fokus og sørge for, at der er opmærksomhed på de yngre kunstnere og dermed også give mulighed for og rum til, at de kan søge og få del i de midler, der er.

Så om end jeg er positiv over for lovforslaget, vil jeg gerne sikre mig, at der også i fremtiden er fokus på disse yngre kunstnere, at der er rum til, at de kan få del i disse midler, uden at de skal kæmpe på lige fod med mere veletablerede kunstnere. Jeg vil gerne sikre mig, at disse kunstnere også har muligheder i fremtiden. Om det sker via en særordning, om det sker via nog- le justeringer, eller hvordan det sker, vil jeg være åben over for, men jeg vil gerne sikre mig, at der også i fremtiden er mulighed for og rum til yng- re kunstnere.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Tak for de mange bemærkninger til forslaget.

Reaktionerne afspejler jo i alle partierne en er- kendelse af, at den eksisterende ordning ikke er velfungerende, at der er en reel mulighed for, at den er for bureaukratisk og vanskelig at admini- strere for såvel modtagerne af stipendierne som for Statens Kunstfond. Intentionen var i og for

sig rigtig nok, nemlig at give yngre kunstnere mulighed for at kunne hellige sig deres kunstne- riske arbejde, men realiteternes verden viser, at det er for bureaukratisk og for besværligt.

Regeringen har også en forståelse og en re- spekt for, at yngre kunstnere selvfølgelig kan have det vanskeligt i en verden af etablerede kunstnere, som har lettere ved at trænge igen- nem på udstillinger, som får solgt deres værker osv. Derfor er der også åbnet mulighed for, at man i kunstrådsuddelinger skal tage højde for den yngre mere tværgående form for kunst. Det er et forslag, som Folketingets partier er enige om, og der er bl.a. lagt vægt på den yngre del af kunstnerne.

Vi har fra regeringens side gennemført en række initiativer, som er til gavn for alle kunst- nere, også de yngre kunstnere. Vi har lavet kunstfradrag for virksomheder, der køber kunst. Det har betydet en eksplosion i salget af billed- kunst. Der er aldrig solgt så meget billedkunst som i denne tid. Vi har fået gennemført en skat- tefritagelse for legater, priser m.v., der er uan- søgte. Det er noget, der virkelig gavner f.eks. unge kunstnere. Endelig har vi gennemført en indkomstudligningsordning, der sikrer, at kunstnere med meget ujævne indtægter ikke brandskattes i de år, hvor de har en god indtægt, men derimod kan fordele indkomsten på for- skellige år.

Så vi har gennemført en del initiativer, som skal være med til at fremme mulighederne for, at den skabende kunst får nogle gode vilkår.

Jeg tror godt, at vi kan sige, at vi i Danmark godt kan være stolte af vores kulturstøtte. Vi har et exceptionelt højt støtteniveau, som giver plads til, at så godt som alle, der har kunstneri- ske ambitioner, får mulighed for at dyrke dem, i hvert fald i en periode. Derfor skal vi selvfølge- lig også sikre os, at der lovgivningsmæssigt er nogle rammer, der gør, at de kan udfolde sig, f.eks. også få solgt deres kunst, som vi har sikret det med fradragsretten for virksomhederne.

Alt i alt tak for de mange bemærkninger. Jeg kan konstatere, at der er et flertal for, at vi gen- nemfører regeringens lovforslag, som vil betyde, at vi kan prioritere indsatsen inden for de andre områder, som vi har med det vidtfgrenede net af støtteordninger, vi har til danske kunstnere. Med hensyn til lovforslagets videre behandling står vi selvfølgelig til rådighed for at besvare alle de spørgsmål, der vil dukke op under udvalgs- behandlingen.

Kl. 14.55

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu skal vi jo i næste uge have en forespørgsel om sprogpolitik. Det tror jeg sådan set også er vigtigt at få, for det er min opfattelse, at vi, når vi udtrykker os her fra talerstolen, mener noget vidt forskelligt med det, vi siger.

Jeg går ud fra, at ministeren er enig i, at det her lovforslag beror på, at der er skåret ned i en finanslov. Det vil sige, at man har fjernet nogle penge, hvilket oversat til dansk betyder, at der er blevet færre penge til unge kunstnere.

Så er det korrekt, at det ikke bare er et bredt flertal, men et enigt Folketing, der har lavet en ny kunstrådsstruktur, hvori vi bl.a. har præciseret, at der også skal være mulighed for unge kunstnere og tværgående kulturprojekter, men det ændrer jo intet ved, at de økonomiske rammer er blevet mindre.

Det vil sige, at der er færre penge til rådighed, og det er det, der har været pointen i vores kritik. Vi har ikke kritiseret, at der er lavet andre tiltag, som er fornuftige, altså rent strukturmæssigt, men kritiseret, at de økonomiske muligheder for unge kunstnere dybest set er blevet forringet og også bliver det med gennemførelsen af det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg synes, det er helt fantastisk at høre kulturministeren stå heroppe og være stolt over støtteniveauet, en kulturminister, der har bragt støtterammen for Statens Kunstfonds midler ned fra 100 mio. kr. til 80,8 mio. kr. i indeværende år, hvilket alt andet lige må betyde, at kampen om midlerne bliver hårdere.

En af de grupper, der er svage i den kamp, er jo de kunstnere, som ikke har fået fodfæste. Som fru Bodil Kornbek ganske rigtigt sagde, er det nødvendigt at have særlig fokus på unge kunstnere, men jeg kunne ikke høre i ministerens besvarelse, at der var nogen planer, men det kan være, at jeg ikke hørte godt nok efter. Har ministeren nogen planer for at sætte særlig fokus på det område, som kan sikre, at unge kunstnere får fodfæste, og så finde en model, som kan administreres på en måde, som er hensigtsmæssig?

Et af argumenterne er, at det er en bureaukratisk ordning, men det er skatteloven også, og den afskaffer vi jo ikke. Så man må finde nogle nye ordninger, hvis man har intentionen om at bringe unge kunstnere i gang inden for deres områder.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Denne økonomiske diskussion har vi haft et par gange før, kan jeg erindre. Det er sådan lidt trættende at høre, at de bedste bud, der hele tiden er på en offensiv kulturpolitik, er flere penge, når det nu viser sig, at vi har verdens højeste kulturstøtteniveau, når det nu viser sig, at kulturområdet er det område, der bevillingsmæssigt er steget allermest de sidste 10 år. Jeg mener nu, at vi har god grund til at være tilfredse med det niveau, vi er på.

Hvis vi så kigger på det substantielle, hvad kan vi så gøre for de unge kunstnere? Jamen vi er jo i gang med et væld af forskellige tiltag:

Inden for litteraturen er vi i gang med en pakke, som skal være med til at fremme yngre forfatters muligheder for at skrive f.eks. børne- og ungdomslitteratur, og vi har nogle samtaler med Forfatterskolen om, hvordan vi kan sikre dem nogle bedre forhold.

Inden for teaterområdet er vi i gang med forskellige projekter om en revision af forskellige dele af teaterloven. Vi har med det nye kunstråds struktur jo sikret, at vi sætter fokus, som SF's ordfører også var inde på, på den yngre og også mere tværgående del af kulturlivet, og der kommer 3 gange 40 mio. kr. ekstra ind i posen der bl.a. til det formål.

Kl. 15.00

Fradragsretten for kunstkøb er med til at sikre, at yngre billedkunstnere også får mulighed for at sælge deres kunst, og det er sådan set det, der må være intentionen. Når man laver noget kunst, er det for, at det skal ud og vises og præsenteres på udstillinger, sælges osv.

Så lad os prøve at komme væk fra den økonomiske diskussion; beslutningen om ikke at bevilge penge til den her ordning blev truffet i forbindelse med forrige finanslov. Vi kan selvfølgelig diskutere det ved fem finanslove i træk, men nu har regeringen truffet den beslutning.

Spørgsmålet var så nu, at vi lovgivningsmæssigt ville signalere, at vi ville benytte andre farver på paletten med hensyn til at gøre noget for de yngre kunstnere og glemme den økonomiske diskussion, vi nu har været igennem i flere år, hvor regeringen har tilkendegivet, at vi er glade for og stolte af det niveau, vi har i Danmark.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne give ministeren det tilsagn, at jeg for mit vedkommende ikke vil bringe spørgsmå-

let om økonomi frem i efterfølgende debatter. Men det forudsætter jo, at ministeren og regeringspartierne ordførere ikke begynder at forklare en nedskæringspolitik med øgede bevillinger. Det er sådan set det, der er hele humlen. Når regeringen foretager nogle nedskæringer, indskrænkninger, bruger den ord – og det er derfor, at det med sprogpolitik kan være ret væsentligt – som giver udtryk for, at man faktisk bruger flere penge, og så er vi jo nødt til at reagere og sige, at det er ikke korrekt.

Så hvis ministeren og regeringspartierne ordførere ville begynde at forholde sig til substansen i de forslag, man fremsætter, så vil man også undgå, at oppositionen bringer spørgsmål om økonomi ind i debatten.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Ministeren er tilsyneladende glad og stolt over at være den minister, som har skåret ned på et, ja, tidligere højt kulturbudget, og det var med meget stor stolthed, at den tidligere regering faktisk opprioriterede kulturen igennem 1990'erne.

Det var et meget bevidst valg, vi foretog, både at investere i vores store kulturinstitutioner, Det Kongelige Bibliotek, Stærkekassen og mange andre ting. Så den frase med, at det jo er steget så meget, og det kan ikke blive ved med at gå, hænger også sammen med, må jeg sige til kulturministeren, at der blev investeret i nogle bygninger, som vi alle sammen har meget stor glæde af, og at der skete en opprioritering af kulturmidlerne til støtte også for unge kunstnere.

Jeg synes faktisk, det er meget trist at høre en kulturminister, som tidligere ikke har syntes, at pengene var tilstrækkelige, da der var en anden regering, nu sige, at man skal være glad og stolt over reduktion af kulturbudgetterne.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg er godt nok konservativ, og derfor kan jeg godt lide traditionen med at diskutere de samme ting hele tiden, men alligevel må vi altså godt komme lidt videre i kulturdebatten herhjemme.

Det her handler jo om, at vi får diskuteret substans, ligesom ved de fornuftige aftaler, vi lavede, med en for øvrigt synes jeg meget konstruktiv, substantiel indsats også fra den socialdemokratiske ordfører og fra SF's ordfører, da vi

diskuterede biblioteksafgift, uddannelser, kunstråd og film. Der diskuterede vi substans; hvad vil vi med dansk kultur?

Dansk kultur står over for nogle kolossale globale udfordringer, teatret står over for nogle strukturelle udfordringer, dansen står over for det, musikken, filmen, litteraturen. Vi kunne læse i en undersøgelse i går, at hver anden dansker ikke har læst en bog inden for det sidste år. Det er den udfordring, vi må tage op og ikke blive ved med at diskutere økonomi, økonomi, økonomi, når vi nu har et niveau, som er meget, meget højt, det højeste i hele verden og svarende til det niveau, man havde for 2 år siden.

Må jeg i al stilfærdighed i den henseende minde om, at den daværende regering havde intention om at skære i kulturbudgettet. Det var der sådan set lagt op til. Så man havde en erkendelse af, at man havde nået et for højt niveau. Så lad os prøve at diskutere substansen.

Kl. 15.05

Der synes jeg, jeg har oplevet en konstruktiv indsats også fra oppositionspartierne, og det håber jeg vi kan fortsætte med. Regeringen vil i hvert fald gerne være konstruktiv og være med til i fællesskab at tage nogle af de udfordringer op, vi har i de kommende år inden for teatrets verden, musikkens verden, dansens verden, litteraturens verden.

Så skal vi kigge på, hvad vi kan gøre for det yngre segment f.eks. inden for billedkunsten. Vi har indgået en aftale for filmen, men der er stadig væk nogle udfordringer hist og her inden for forskellige facetter på kulturens område, og dem håber jeg på vi kan løse i fællesskab. Danmark står nemlig over for en situation, hvor vi med 5 millioner indbyggere bliver nødt til at forholde os til, at de kulturelle tilbud vælter ind fra andre lande, og vores identitet svinder mere og mere.

Derfor er det ekstra vigtigt, at vi holder fast i dansk kultur og dansk identitet, og derfor er det ekstra vigtigt, at vi diskuterer dét, og ikke så meget de peanuts, som ryger lidt frem og tilbage plus/minus for de forskellige år.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

To bemærkninger. Den ene er af hensyn til historieskrivningen. Når ministeren henviser til den forrige regerings udspil, som også havde en faldende tendens i bevillingerne, så tror jeg også, det er nødvendigt at understrege, at dér var der et andet parlamentarisk grundlag, som altid sikrede, at det aldrig blev en realitet, fordi det er

endnu mere vigtigt – og det er så et svar til det andet – netop i lyset af globaliseringen for et lille land og for et lille sprogområde at forfægte dansk kultur.

Det er vigtigt både af hensyn til vores eget kulturværdigrundlag som samfund, men det er så sandelig også nødvendigt i en globaliseret verden at forfægte de små landes kulturtiltag. Derfor tror jeg ikke, det er klogt af ministeren at blive ved at sige: Jamen det gør ikke noget, vi skærer lidt hist og pist, det er kun facetter og småting.

Det er jeg ikke helt sikker på holder i længden, eller rettere: det er jeg hundrede procent sikker på ikke holder i længden. Men jeg er heller ikke sikker på, at det holder for ministeren i længden, så derfor tror jeg det vil være klogt, at vi sådan tager en lidt anden debat og i fællesskab er med til at præge den øvrige del af Folketinget fra kulturordførernes og kulturministerens side.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 163: Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi, lov om menighedsråd, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Større økonomisk frihed, decentralisering af kompetence m.v.).

Af kirkeministeren (Tove Fergo).
(Fremsat 20/2 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Om et par måneder skal vi også her på Christiansborg fejre menighedsrådslovgivningens 100-års jubilæum, J.C. Christensens lovgivning. Med denne lovgivning trådte det folkekirkelige demokrati for alvor i karakter. Der blev i 1903 indført valgret for hele menigheden, og det vil sige, at den almindelige valgret ophævede enhver skelnen mellem frommes og mindre frommes mulighed for at deltage i folkekirkens styrelse.

Det gik som bekendt ikke stille af. Der var flere inden for de kirkelige grupperinger, der ikke kunne affinde sig med, at enhver i menigheden, måske oven i købet én, der aldrig kom i kirke, kunne blive medlem af et menighedsråd. Vi mener nu i Venstre, at det er et godt princip. Det var det, da det blev indført, det er det fortsat, og med denne lovgivning gav man en kompetence til menighedsrådene, en kompetence, som hen over de 100 år, er blevet udvidet, så flere og flere opgaver er blevet udlagt til menighedsrådene.

Også det lovforslag, vi behandler i dag, er udtryk for, at mere ansvar lægges ud, og der er grund til at understrege, at det netop ikke bare er magten, men ansvaret, der flyttes. Med rammebevillingsprincippet øges friheden, men også ansvaret. De økonomiske rammer er jo stadig væk de samme. Det økonomiske ansvar over for folkekirkens medlemmer ændres der heller ikke på.

Forsøgsordningen med besluttende budgetsamråd stadfæstes nu i lovgivningen som en ret, der kan vælges, uden at man skal søge om dispensation. Men det er vigtigt at understrege, at ordningen netop er en ordning, der frit kan vælges eller vælges fra.

Kl. 15.10

Der har været bekymrede røster over for rammebevillingen: Jamen må vi så ikke udarbejde detaljerede budgetter? Sådan spørger man, når vi er rundt på møder. Og hvordan skal vi ellers argumentere for udgiftsbehovene, hvis ikke vi må lave detaljerede budgetter?

Dertil er at svare, at man selvfølgelig kan budgettere lige så detaljeret, som man plejer, hvis det er det, man vil. Men med rammeordningen bliver der altså også her en større frihed for menighedsrådene til at regulere budgetternes poster uden nødvendigvis at skulle spørge om lov.

Med ophævelsen af rådighedsbeløbets maksimum får menighedsrådene ikke nogen ret til at